שהוא עף · ונדבק בכותלי הבית ומדליק את הבית : **ממא** · המוטה : **איתלי שרגא** · הדלק את הנר : **עד רמסא** · עד מקום : **לכורמים** · לשון מחספים כמו כורמים עליו את הכלים לקמן בפרק רבי עקיבא (דף פח:) : **וליוגבים** · לשון יקבים שעוצרין ופוצעין את הזלזון להוציא דמו כדתמרן בפרק כלל גדול תורה אור לקמן (דף עה:) והגיחס נבוחרלמן ללבוסי המלך : **סולמא דצור** · מעלה הר וקצרה המסילה וגבוהה וקורין אותה פוייליא"ה: **אין מדליקין בטבל טמא** · וכ"ש בטהור ולקמיה מפרש טעמא : **מה פרופה עיסורה** · שהיא לאכילה אין לך בה אלא משעת הרמה ואילך ומקמי הכי אסירא שהרי טבל לימיה בטיפה לאוכלה אף תרומה טמאה אע"פ שאין אתה אוכלה אלא מסיקה אסור להסיקו בטבלו : **אין מדליקין בגרי** · כדמפרש לעיל ועוד כדקתני ואזיל לתיבו בא מן הפרי אלא מן הענן שרף בעצמה והוה ליה כיפה ואינו נמשך ליעצא אחריתא וכן היה רבי שמעון בן אלעזר אומר כו' לאו טעמא למילתיה יהיב אלא הכי קאמר ועוד היה אומר דבר אחר בגרי : **עלי קטף** · כך שמש : **מן הפרי** · לאפוקי שמן דגים ועטרן וגרי : **אין לך אלא מה שאמרו חכמים אין מדליקין בהן** · כגון פסולי שמנים דמתניתין : **ומדליקין בשמן דגים** · ואע"ג דדמי לחלב ואינו יוצא מפרי : **ובעטרן** · ואע"ג דמזפת קאתי : **סומכוס סייגו** · רבי יוחנן בן טורי דפסיל כל הכך דמתניתין וחלב אימני בהדייהו דהוא יוצא מן הבשר ואבשר בשמן דגים : **איכא ביניייהו דרב ברונא** · דאמר גריך לתת לאוכל שמן כל שהוא אי נמי דאבשר חלב מהוא בתערובת שמן כל שהוא אי מהכי תנאי סבר לדרב ברונא דחלב ניתר בתערובת אבל שמן דגים אפילו בעיניה אי סבר שמן דגים על ידי תערובת אבל חלב כלל וכלל לא : **אין בו משום שלש על שלש** · לקבל טומאה בג' אצבעות : **יוצא מן הענן** · כמו קיבוס ומר נפן : **ומסככים בו** · סוכה הואיל ואינו מקבל טומאה דאין מסככין בדבר המקבל טומאה כדילפינן במסכ' סוכה (דף יב:) מגרגר ומיקבך : **מון מפשתן** · דילפינן לקמן דאיקרי עץ ומקבל טומאת נגעים אפילו אוגין שבו כדלקמן הלכך אין מסככין באוגין : **אין בו משום שלש על שלש ומסככין בו חוץ מפשתן** אמר אביי

ולימא מר מפני שהוא עף · ויהא בהול על ממונו ויבא לכבות תימה דה"ל למימר אפילו בחול נמי ליתסר כדאמר לקמן דאין מדליקין בנפט לבן אפילו בחול מפני שהוא עף :

חדא ועוד קאמר · וקשה לר"י דתניא בסמוך אגרי אינו אלא שרף מעלי הקטף משמע דהטעם לפי שאינו נמשך אחר הפתילה ומה הולך לבבות הטעם מדעתו :

אין מדליקין בטבל טמא · פירש בקונטרס וכ"ש בטבל טהור ואין נראה דלא הוי כ"ש דמהיכא תיתי אלא ה"ה בטבל טהור דילפינן טבל טהור מטבל טמא מה טבל טמא אין לך בו שום הנאה של כילוי אלא מהרמה ואילך אף טבל טהור כן אבל הנאה שאינה של כילוי שרי דלא מצינו בשום מקום שיהא טבל אסור בהנאה ומהכא נמי ילפינן הכי שאכר פרה מישראל לא יאכילנה כרשיני תרומה (יבמות פ"ז דף סו:) והנאה של כילוי אסורה לזרים אבל שאר הנאות שרי דתנן בפרק כבל מערבין (עירובין דף סו:) דמערבין לישראל בתרומה* : **רבי** ישמעאל אומר כל היוצא מן הענן אין מדליקין בו · הא דלא קתני אלא בפשתן כדקתני במתני' משום דמתניתין אוירי בפסול פתילות והכא אוירי בפסול שמנים קשה לרשב"ם דרבי ישמעאל דתני במתני' דאין מדליקין בעטרן מפני כבוד השבת משמע שנמשך אחר הפתילה יפה אלא דגזרינן שמא יניחנו ולא כדמפרש לעיל והכא משמע כל היוצא מן הענן אינו נמשך אחר הפתילה ועטרן יוצא מן הענן הוא דהוא פסולתא דזיפתא כדאמר לעיל: **רבי** שמעון אומר מדליקין בשמן פקועות ובנפט · *קשה לרשב"ם מה בא לומר רבי שמעון אומר דהא לרבי יוחנן בן אורי נמי מדליקין בהן מדקאמר אין לך אלא מה שאמרו חכמים אין מדליקין משמע דוקא הנהו אבל שמן פקועות ונפט מבשר ועוד דנפט מבשר בהדיא רבי יוחנן ואין לומר דרבי שמעון אוירי בנפט לבן דהא אפי' בחול אמר לעיל אין מדליקין בו ואי גרסינן אין מדליקין במילתיה דרבי שמעון אוירי אפי' שפיר : **איבא** ביניייהו דרב ברונא · פירש בקונטרס דחד מיניייהו סבר חלב מהותך שרי בתערובות אבל שמן דגים אפילו בעיניה וחד סבר שמן דגים בתערובות אבל חלב כלל וכלל לא והשתא תרוייהו לא סברי בכולה מילתא כרב ברונא ולא משמע הכי ובקונטרס חתך לפי שפירש במתניתין דשמן דגים היינו קרבי דגים שנימוחו ונראה לר"ת דשמן דגים היינו שמן שבא מעיינו של דג כדאמר בהמוכר את הספינה (ב"ב דף נב:) נגדו מגלגלתא דעינא תלא מאה גרבי משחא ובשמן דגים מודה רב ברונא דשרי בעיניה והשתא חד מיניייהו סבר לגמרי כרב ברונא : **ולא** מסיימי · ולא שייך הכא תנא בתרא לטפויי אחא *דמוכח קצת דה"ק להחמיר מדקאמר אין לך אלא מה כו' ומדליקין בשמן דגים ובעטרן משמע דווקא הכי מדנחת לפרושי ולא פי' נמי דרב ברונא : **אין** בו משום שלש על שלש ומסככין בו חוץ מפשתן · קשה לריב"א דמשמע דפחות משלש על שלש מסככין אפי' בשל פשתן ובפ"ק דסוכה (דף מז:) אמרינן סיכה במטליות שאין בהן שלש על שלש פסולה ותירץ דהתם אוירי דבאות מבגד גדול שכבר היו רחויות לקבל טומאה אבל הכא מיירי בהגהו שלא היה בהם מעולם שלש על שלש וקשה לרשב"ם דאפי"אם לא נחרג בו מעולם שלש על שלש מקבל טומאה כדאמר בפרק במה אשה (לקמן דף סג:) אריג כל שהוא ממא ואין מסככין בו וי"ל דהתם מיירי כשאין בדעתו לחרוג בו יותר והכא מיירי כשיש בדעתו לחרוג בו יותר הלכך אם אין בו שלש על שלש טהור : רבי

ולא דגים וכעטרן משמע דווקא הכי מדנחת לפרושי ולא פי' נמי דרב ברונא : **אין** בו משום שלש על שלש ומסככין בו חוץ מפשתן · קשה לריב"א דמשמע דפחות משלש על שלש מסככין אפי' בשל פשתן ובפ"ק דסוכה (דף מז:) אמרינן סיכה במטליות שאין בהן שלש על שלש פסולה ותירץ דהתם אוירי דבאות מבגד גדול שכבר היו רחויות לקבל טומאה אבל הכא מיירי בהגהו שלא היה בהם מעולם שלש על שלש וקשה לרשב"ם דאפי"אם לא נחרג בו מעולם שלש על שלש מקבל טומאה כדאמר בפרק במה אשה (לקמן דף סג:) אריג כל שהוא ממא ואין מסככין בו וי"ל דהתם מיירי כשאין בדעתו לחרוג בו יותר והכא מיירי כשיש בדעתו לחרוג בו יותר הלכך אם אין בו שלש על שלש טהור : רבי

שמן שומשמין · מה יעשו אנשי מדי שאין להם אלא שמן אגוזים · ואנשי אלכסנדריא שאין להם אלא שמן צנונות · אין לך אלא השמנים שאמרו חכמים אין מדליקין בהן וכן הלכה · אומר כל היוצא מן הענן אין בו משום שלש על שלש · ומסככין בו חוץ מן הפשתן שבגד פשתן מקבל טומאה אפילו אין בו אלא שלש על שלש אצבעות ואין מסככין בו ·

רב נסים גאון

איבא ביניייהו דרב ברונא אמר רב ולא מסייבי · [והיא] שמעתתא דאיתמרא בפירקא (דף כג) חלב מהותך וקירבי דגים שנימוחו :

סו א מיי' פ"ו מהלכות מעבר הל' ב טוש"ע י"ד סי' ש"מ סעיף קטן : **סז** ב מיי' פ"ה מהל' שבת הלכה י :

סח ג ד מיי' שם הלכה יא ופכ"ב מהלכות כלים הל' ח כמו לאוין סה טוש"ע א"ח סי' רסד סעיף ו :

[ועי"ע תוס' "מנהות סז: ד"ה כדי שתהא וכיוסף' פסחים לד: ד"ה המתמין לו]

נוסח
ד ענות תנאים
איזן שמנים
ראויים להדלקה

נוסח
אין מדליקין בטבל טמא

[לעיל כה: וש"נ]

[כריתות ו:]

תוספתא פ"ב

מפנה
תוקפותו על ר' יוחנן בן נורי שרי לרבות מדליקין אלא בשמן אגוזים ניח

[נפי מיש תוס' בחולין עה: ד"ה אלא כי הלי ס"ל כו' דר"ש שזורי דוקא קאמר ולא בא להוסיף אלא רק בהך דקתניא בלחוד מכשיר ע"ש אין מקום לקושיא הכאש"ת ודע עוד התם בחולין הביאו תוס' במלתא דר"ש שזורי בעטרן ובנפט]

רבינו חננאל

בחמין : תנ"ר אין מדליקין בטבל טמא בחול · ואין צ"ל בשבת מ"ש (בתרומה) [בבי' תרומות הכתוב מדבר] מה תרומה טהורה אין לך בה אלא משעת הרמה ואילך אף תרומה טמאה אין לך בה אלא משעת הרמה · תניא אין מדליקין בעטרן מפני שריחו רע שמא יניח הנר ויצא · אין מדליקין בצרי מפני שריחו נדף שבא יחתוק סמנו · ועוד מפני שהוא עף · רבי [פרפון] אומר אין מדליקין אלא בשמן זית בלבד · א"ר יוחנן בן נורי מה יעשו אנשי בבל שאין להם אלא רבי שמעון בן אלעזר ואתא אביי למימר כי דבי

נוסח
ט"ז ע"ד בגן (דף ד) לקמן לומאה (דף כב) מ"ר כאן בטוש"ע ר"ח ***
מפנה
אבי"ר (רבא) מ"ר דעות תנא ר' יוחנן בן נורי אמר אין מדליקין אלא בשמן אגוזים ואין מסככין בו אלא בשמן זית בלבד

[עי' תוס' לעיל כה: ד"ה אינה ביניייהו וכו']

****הערה:**
בסוגיא הבאה יוסיפו מספר נתונים ותוצאות - להלן סקירה כללית:

מקורות
1. קו"ח
2. ריבוי מהפסוק

סוגי טומאה
1. נגעים
2. שרצים
3. מת
4. קרי

שיעורים
1. שתי וערב
2. שלש על שלש (אצבעות)
3. שלושה על שלושה טפחים
4. בגד שלם

חומרים
1. צמר ופשתים
2. שאר סוגי בד